

Vastgesteld verslag

Betreft

Nationaal Beraad Digitale Overheid

Vergaderdatum en -tijd

3 november 2015, 15.00-17.00

Deelnemers

Bas Eenhoorn (Digicommissaris, voorzitter), Hans van der Stelt (Bureau Digicommissaris), Bianca Rouwenhorst (Bureau Digicommissaris), Nicole Stolk (V&J), André van der Zande (VWS), Bernard ter Haar (SZW), Hanneke Schuiling (Fin), Bertholt Leeftink (EZ), Peter Heij (I&M), Ronald van Roeden (BZ), Hans Blokpoel (Manifestgroep), Gerdine Keijzer (Klein Lef), Simone Roos (BZK), Kees Jan de Vet (VNG), Ronald Barendse (Manifestgroep), Albert Vermuë (UvW) Michiel Boots (AZ) en Dorien van den Berg (Bureau Digicommissaris/ verslag)

Afwezige deelnemers

Arie Jan de Waard (Def), Marjan Hammersma (OCW)

Contactpersoon

Dorien van den Berg
dorien.berg@digicommissaris.nl

Datum

3 november 2015

Kenmerk

2016-0000048614

Bijlagen

-

1. Opening en mededelingen

De Digicommissaris heet iedereen welkom. Albert Vermuë zal ook de punten van IPO inbrengen in afwachting van de nieuwe directeur van het IPO die 1 januari 2016 begint.

Er wordt een extra agendapunt ingelast. Na het conceptverslag van de vorige vergadering wordt een terugkoppeling MCDO gegeven.

De Digicommissaris kondigt aan een ronde te maken langs de leden van het Nationaal Beraad om terug te kijken op afgelopen jaar en vooruit te kijken naar de vraagstukken die op ons afkomen.

2. Conceptverslag 8 september 2015

Er zijn twee voorgestelde wijzigingen op het conceptverslag binnengekomen.

- EZ heeft verzocht om een aanscherping bij het agendapunt eID, namelijk dat er financiering is voor de publieke pilots

- VWS miste in de opmerkingen over de uitgangspuntenbrief wet GDI het punt dat was ingebracht dat er voorzichtigheid is geboden indien alle informatie en dienstverlening op 1 portaal wordt aangeboden.

Het verslag zal hierop worden aangepast en wordt met die wijzigingen vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag meldt de Digicommissaris dat er een gesprek heeft plaatsgevonden tussen de SG's van BZK, EZ, VWS, SZW en de Digicommissaris over de stand van zaken publieke middelen eID. Onderwerp van gesprek was met name de planning om eind 2017 een publiek middel te hebben. En de noodzaak dat er nu iets moet gebeuren om te kunnen voldoen aan de behoefte van vakdepartementen aan een authenticatiemiddel op hoog betrouwbaarheidsniveau. Op 25 november a.s. is er een AO van de minister van BZK over eID, waar de pilots worden besproken. En op 1 december zal de Digicommissaris een two-pager in de MCDO agenderen met zijn visie op de stand van zaken rondom eID en/of wat er moet gebeuren.

Deze two-pager wordt ter kennisname naar de leden van het Nationaal Beraad verstuurd voor deze besproken wordt in de MCDO van 1 december 2015.

Extra agendapunt: Terugkoppeling MCDO

In de MCDO is besloten de uitgangspuntenbrief wet GDI aan te houden tot de MCDO van 1 december a.s. De twee punten waar de brief op moet worden aangepast zijn:

- 1) het helder maken hoe de financiën en governance in het proces worden geborgd en
- 2) de wens van enkele ministers om instemmingsrecht te hebben op de uitwerking in lagere regelgeving.

Er ontstaat enige discussie over wat precies bedoeld wordt met het ontbreken van een financiële uitwerking. Gevraagd is om helder te maken hoe financiën en de governance in het proces van afstemming geborgd worden. Dit zal worden aangepast in de brief.

In de brief wordt ook uitgebreider aangegeven op welke wijze de afstemming over de tranches zal verlopen. Het tempo en wijze van aansluiting ligt bij partijen zelf. Indien de kosten voor aansluiting onoverkomelijk zijn, kan een partij worden uitgezonderd middels een besluit in de Ministerraad. Indien er ernstige vertraging bij een GDI voorziening ontstaat door de implementatie en aansluiting door een partij en het gebruik van anderen hierdoor wordt gehinderd, kan de minister van BZK deze vertraging en besluitvorming voorleggen aan de Ministerraad.

De brief zal conform bovenstaande worden aangepast en aan de leden van het Nationaal Beraad worden toegezonden voor deze geagendeerd wordt in de MCDO van 1 december 2015.

Door verschillende leden wordt aangegeven dat het wenselijk is dat dit soort punten in het Nationaal Beraad naar voren worden gebracht en niet pas in de MCDO ter tafel komen.

Naar aanleiding van de terugkoppeling van de MCDO wordt door de leden stilgestaan bij de wijze waarop de governance nu werkt, of de juiste discussies worden gevoerd, of er genoeg vraagsturing is georganiseerd en wat de scope voor de komende periode zou moeten zijn. Een aantal van deze punten zal de Digicommissaris meenemen in zijn ronde langs de leden van het Nationaal Beraad. Een aantal andere punten wordt betrokken bij de bespreking van het Digiprogramma.

3. Inhoud en financiën 2015-2016

A) Digiprogramma

Het Digiprogramma is geschreven door het bureau Digicommissaris, maar de input is opgehaald bij alle leden van het Nationaal Beraad. Het eerste jaar lag de nadruk op het regelen van financiën om het tekort af te dekken, het inrichten van de governance en het realiseren van de inhoudelijke ambities uit het eerste Digiprogramma. In het tweede Digiprogramma wordt daarop voortgebouwd en wordt een stuk visie op de impact van de digitalisering van de samenleving toegevoegd.

Er is discussie over het feit dat er ambities in het Digiprogramma staan die niet financieel gedekt zijn. De financiering hiervan zal in de reguliere begrotingscyclus moeten worden geregeld. Voor enkele leden leidt dit tot enige verwarring, omdat er vorig jaar een Aanvullende Post is gecreëerd. Het klopt dat daarmee het tekort op de bestaande GDI is afgedekt, maar doorontwikkeling en innovatie zal leiden tot de noodzaak om meer te investeren. De keuze om wel of niet te investeren in de verdere digitalisering van de overheid is uiteindelijk een politieke keuze. Bij de aanbieding aan de MCDO dient helder te zijn dat het Digiprogramma onderdelen bevat waar, binnen de begrotingscyclus, nog middelen voor gezocht moeten worden. Indien deze middelen niet worden gevonden, kunnen deze onderdelen niet worden uitgevoerd.

Door verschillende leden wordt uitgesproken dat er een goed Digiprogramma ligt met veel ambitie en perspectief, maar dat wel gekeken moet worden of deze ambities kunnen worden waargemaakt. De beschreven visie wordt door de leden onderschreven en herkend, maar de suggestie wordt gedaan om het Digiprogramma te herordenen. Daarbij dient de nadruk te komen te liggen op het verder op orde brengen van de basis. Vervolgens dient helder te worden gemaakt welke eerste tranche aan voorzieningen met prioriteit verder moet worden ontwikkeld (eID wordt hierbij genoemd) en wat ervoor nodig is om dit tot een succes te maken. Tot slot kan worden gekeken naar wat er aan nieuwe ontwikkelingen zou kunnen worden opgepakt. Dit leidt tot een scherpere prioritering waarbij de problematiek van vandaag als eerste dient te worden opgelost. Hierbij dient ook helder gemaakt te worden wat financieerbaar is en waar nog financiering ontbreekt.

Enkele leden van het Nationaal Beraad geven aan nog eens verder te willen discussiëren over de scope van de Digicommissaris en het Nationaal Beraad. Gaat het om een aantal voorzieningen die bij de gezamenlijke digitale infrastructuur horen of gaat het om de digitale over-

heid in brede zin en valt hieronder dan ook de digitale dienstverlening van overheidsorganisaties.

Tot slot wordt gesproken over het belang dat er nu geen programma's stil komen te liggen door dreigende financieringsproblematiek. Er zal onder regie van de Digicommissaris een aantal mensen bijeen worden gebracht om hier nader naar te kijken.

Besloten wordt dat:

- het Digiprogramma een andere indeling krijgt met een scherpere prioritering waarbij wordt gekeken naar:
  - 1) Wat zijn de gaten nu die nog gedicht moeten worden, ook financieel?
  - 2) Wat is de eerste tranche met voorzieningen en wat is er nodig om deze met kwaliteit en op tijd (door) te ontwikkelen?
  - 3) Wat is er nodig om eerste stappen te zetten kijkend naar de digitaliserende samenleving?
- er een extra Nationaal Beraad wordt gepland om het herziene Digiprogramma te bespreken;
- er onder regie van de Digicommissaris een bijeenkomst wordt belegd om te kijken of er risico's zijn ten aanzien van beheer en exploitatie van lopende programma's door eventuele financieringsvraagstukken. De uitkomst hiervan wordt meegenomen in het Digiprogramma.

B) Financiën

Doorbelasting en efficiëntie

Bij de besluitvorming in de MR van 6 maart 2015 bij de VJN2015/begroting 2016 is gesteld dat er efficiency- en doorbelastingmaatregelen moeten worden opgepakt. Het is nodig om op tijd kaders vast te stellen waarbinnen de efficiencykorting en doorbelastingstaakstelling ingevuld kunnen worden. De verschillende opties zijn in de regieraden besproken.

De leden van het Nationaal Beraad geven aan ten aanzien van efficiëntie een voorkeur te hebben voor een combinatie van maatregelen, waarbij in elk geval portfoliomanagement dient te worden bekeken. Ten aanzien van doorbelasting volgt het Nationaal Beraad de Digicommissaris in zijn voorstel om dit te betrekken op de drie grootste transactiegeoriënteerde voorzieningen (zijnde MijnOverheid, Digipoort en DigiD).

Overzicht en prognose bestedingen 2015

Conform verzoek van het Nationaal Beraad is bekeken wat de bestedingen zijn ten aanzien van de GDI-voorzieningen die trekken van de Aanvullende Post in 2015 ten opzichte van het vastgesteld financiële kader voor 2015.

De Digicommissaris meldt dat ten aanzien van de wet EBV door BZK en de Belastingdienst gezamenlijk wordt gekeken naar een oplossing. Onder regie van de Digicommissaris zullen eerst de kosten en baten in beeld worden gebracht.

Ten aanzien van de onderuitputting besluit het Nationaal Beraad conform het advies van de Digicommissaris om deze gelden door te schuiven naar 2016. Met dank aan het ministerie van Financiën die dit mogelijk maakt.

Stand van zaken basisregistraties

Het is helaas nog niet gelukt met elkaar de gehele financiën van de Basisregistraties inclusief de bijkomende vraagstukken en thema's inzichtelijk te maken. In verstuurd voorstel staat het proces beschreven naar de VJN2016/begroting 2017 om dit alsnog uit te voeren.

Het Nationaal Beraad besluit in te stemmen met het verlengen van eventueel in 2015 aflopende financiële afspraken/arrangementen met 1 jaar. Het financiële overzicht en strategische vragen zullen volgend Nationaal Beraad worden geagendeerd.

4. Implementatieagenda Digitaal 2017

Simone Roos licht kort de implementatieagenda Digitaal 2017 toe. Gevraagd wordt in te stemmen met de implementatieagenda als richtinggevend kader, het sturingsvoorstel en het periodiek bespreken van dit onderwerp.

Er zijn enkele vragen over de samenhang tussen het Digiprogramma en Digitaal 2017. Digitaal 2017 gaat over de dienstverlening van overheidsorganisaties aan burgers en bedrijven. Indien van toepassing wordt hierbij gebruik gemaakt van de GDI-voorzieningen die deel uitmaken van het Digiprogramma. Er zit geen strijdigheid tussen de bouwstenenkalender en het Digiprogramma zoals het nu voorligt.

De feitelijke sturing op de implementatie ligt bij de organisaties zelf. Instemmen met Digitaal 2017 betekent dat partijen zich committeren aan het uitvoeren van deze implementatieagenda en dus ook de uitvoering aansporen om dit uit te voeren. In principe zou de financiering van de activiteiten op de begroting moeten staan van de verschillende overheidsorganisaties. Met name voor kleine uitvoeringsorganisaties kan aansluiten lastig zijn.

Het Nationaal Beraad stemt in met de implementatieagenda Digitaal 2017 en bijbehorend sturingsvoorstel.

5. Rondvraag

Bertholt Leeftink geeft aan graag met elkaar te willen nadenken over de wijze waarop we nu de sturing en governance vormgeven. Het gaat om een complex en disruptief onderwerp. De Digicommissaris neemt dit mee in zijn ronde langs de leden van het Nationaal Beraad. Hierbij zal ook de politieke sturing die nodig is aan de orde komen.